

7. สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7.1 สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ

จากผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ (TSP) บริเวณบ้านเลขที่ 38 ม.5 ต.บ้านลำ อยู่ติดพื้นที่โครงการด้านทิศเหนือ พบว่ามีค่าฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.051 มก./ลบ.ม. บริเวณ บ้านเลขที่ 28 ม.12 บ้านหนองพันอ้อม ต. โคกแย้ ซึ่งอยู่ใกล้พื้นที่โครงการด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ พบว่า มีค่าฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.049 มก./ลบ.ม. บริเวณบ้านเลขที่ 5 ม.11 ต.โคกแย้ พบว่ามีค่าฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.055 มก./ลบ.ม. และบริเวณ บ้านเลขที่ 12/3 ม.10 ต.โคกแย้ ซึ่งอยู่ใกล้เส้นทางขนส่งแร่ของโครงการ พบว่ามีค่าปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.059 มก./ลบ.ม.

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ 24 ชั่วโมง พบว่าทุกสถานีตรวจวัดมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐาน (≤ 0.33 มก./ลบ.ม.) และมีค่าปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ อยู่ในระดับต่ำทุกสถานี และค่าใกล้เคียงกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการตรวจวัดครั้งที่ผ่านมา พบว่า ค่าที่ได้มีค่าต่ำใกล้เคียงกัน

สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมการทำเหมืองแร่ดินเหนียวสีโดยวิธีเหมืองหาบของโครงการช่วยลดผลกระทบด้านฝุ่นละออง ต่อชุมชนโดยรอบได้เป็นอย่างดี เนื่องจากปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศของทุกสถานีตรวจวัดมีค่าค่อนข้างต่ำและไม่เกินค่ามาตรฐาน ฯ และการปลูกต้นไม้เป็นการป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองได้เป็นอย่างดี และปัจจุบันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่มีการปิดตัวลงของโรงงานผลิตกระเบื้อง ทำให้มีการผลิตที่น้อยลงมาก กิจกรรมการผลิตแร่ลดลงมาก

และจากการตรวจวัดความเร็วลมและทิศทางลม ขณะทำการตรวจวัด พบว่า ลมส่วนใหญ่มีทิศทางลมมาจากทิศใต้ ความเร็วลมเฉลี่ย 1.15 เมตร/วินาที เป็นลมสงบร้อยละ 50.00 อุณหภูมิสูงสุด 35.4 องศาเซลเซียส ที่เวลา 11.35-12.35 น. ไม่มีฝนตก สามารถสรุปได้ว่าความเร็วลมต่ำ ลมส่วนใหญ่พัดมาจากทิศใต้ ซึ่งบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกระแสทิศทางลม ได้แก่ บ้านทางด้านทิศเหนือ ได้แก่ บ้านเลขที่ 12/3 ม.10 ต.โคกแย้ ซึ่งขณะตรวจวัดมีค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองที่ได้ไม่เกินค่ามาตรฐานฯ แต่อย่างไร

7.2 สรุปผลการตรวจวัดระดับเสียง

จากผลการตรวจวัดระดับเสียง (Leq 24 ชั่วโมง) บริเวณบ้านเลขที่ 12/3 ม.10 บ้านหนองจอกใหญ่ ต.โคกแย้ พบว่า มีระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชม.เท่ากับ 67.9 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 92.8 เดซิเบลเอ บริเวณบ้านเลขที่ 5 ม.11 บ้านหนองจอกใหญ่ ต. โคกแย้ มีระดับเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 67.8 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 100.2 เดซิเบลเอ บริเวณบ้านเลขที่ 28 ม.12 บ้านหนองพันอ้อม ต.โคกแย้ มีระดับเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 67.1 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 92.7 เดซิเบลเอ และบริเวณบ้านเลขที่ 38 ม.5 บ้านหนองมน ต.บ้านลำ มีระดับเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 62.2 เดซิเบลเอ และมีระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 91.4 เดซิเบลเอ

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานระดับเสียงทั่วไปเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (Leq 24 hr.) พบว่า ทุกสถานีตรวจวัดมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐานระดับเสียงทั่วไปเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($\leq 70\text{dB(A)}$) และมีค่าไม่เกินระดับเสียงสูงสุด ($\leq 115\text{dB(A)}$) และเมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานระดับเสียงที่ผ่านมา พบว่า มีค่าต่ำใกล้เคียงกัน

สรุปได้ว่ากิจกรรมการทำเหมืองแร่ดินเหนียวสีโดยวิธีเหมืองหาบของโครงการไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านเสียงที่รุนแรงต่อชุมชนโดยรอบโครงการ แต่อย่างใด

7.3 สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ

คลองหนองจอกใหญ่เป็นคลองชลประทานที่ไหลผ่านด้านหน้าโครงการ สภาพน้ำในคลองหนองจอกใหญ่มีระดับปานกลาง และพบว่ามีราษฎรสูบน้ำจากคลองในการทำนา สภาพปัจจุบันมีการทำนาบริเวณโดยรอบโครงการ จุดเก็บน้ำบริเวณก่อนผ่านพื้นที่โครงการ พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง เป็น ด่าง เป็นกลาง มีค่าตะกอนแขวนลอย เท่ากับ 88.7 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลาย เท่ากับ 805 มก./ลิตร ค่าความขุ่น เท่ากับ 91.4 NTU และค่าความกระด้าง เท่ากับ 205 มก./ลิตร เมื่อผ่านพื้นที่โครงการบริเวณจุดเก็บน้ำ คลองหนองจอกใหญ่หลังผ่านพื้นที่โครงการ พบว่า ค่าความเป็นกรด-ด่างมีค่า คือ 7.6 ค่าตะกอนแขวนลอยมีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 99.3 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลาย 825 มก./ลิตร แต่ค่าความขุ่น 309 NTU และค่าความกระด้างเป็น 85 มก./ลิตร

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานน้ำผิวดิน พบว่าค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) ทั้งสองจุดเก็บตัวอย่าง คลองหนองจอกใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน (pH 5-9) ในสภาพปัจจุบันคลองหนองจอกใหญ่มีน้ำระดับปานกลาง ที่นาส่วนใหญ่มีการทำนา เมื่อเปรียบเทียบกับผลการตรวจวัดครั้งที่ผ่านมา พบว่า ค่าความขุ่น ของน้ำคลองหนองจอกใหญ่หลังผ่านพื้นที่โครงการมีค่าสูงขึ้นกว่าครั้งที่ผ่านมา

บ่อเก็บขัง ข2 มีน้ำขัง ต่ำกว่าระดับขอบบ่อประมาณ 3 เมตร น้ำตัวอย่างมีลักษณะสีเหลือง และมีตะกอน ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำพบว่าค่าความเป็นกรด-ด่างมีค่า 6.5 ค่อนข้างเป็นกรดอ่อน ค่าตะกอนแขวนลอยเท่ากับ 12.6 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลายมีค่าเท่ากับ 425 มก./ลิตร ค่าความขุ่นเท่ากับ 11.5 NTU และค่าความกระด้างเป็น 30 มก./ลิตร เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานน้ำผิวดิน พบว่าค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน(pH5-9) โดยภาพรวมคุณภาพน้ำบ่อเก็บขัง ข2 มีความขุ่นลดลงมาก ปัจจุบันนกน้ำที่มาอาศัยและหากินบริเวณบ่อเก็บขัง ข2 และ ในครั้งนี้ยังไม่พืชน้ำของทางโครงการรับบริจาคจากบ่อเก็บขัง และโครงการได้ใช้ในการฉีดพรมน้ำบริเวณเส้นทางคมนาคม

สภาพบ่อเก็บขัง ข6 มีน้ำขัง ซึ่งเป็นผลมาจากโครงการขุดดินกั้นบ่อในการทำเหมือง น้ำตัวอย่างมีลักษณะสีเหลืองและมีตะกอนมาก ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำพบว่า ค่าความเป็นกรด-ด่าง 6.0 เป็นกรดอ่อน (อยู่ในค่ามาตรฐานฯ) ค่าตะกอนแขวนลอยเท่ากับ 28.6 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลายมีค่าเท่ากับ 445 มก./ลิตร ค่าความขุ่นเท่ากับ 49.6 NTU และค่าความกระด้าง 45 มก./ลิตร เมื่อเปรียบเทียบกับค่า

มาตรฐานน้ำผิวดิน พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน(pH 5-9) โดยภาพรวมคุณภาพน้ำบ่อเก็บขัง ข6 ชุ่มลดลง

กล่าวโดยสรุป สภาพพื้นที่และแหล่งน้ำทั่วไป มีการทำนาลดลง บริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการใช้น้ำจากคลองหนองจอกใหญ่ เพื่อการทำนา และน้ำจากบ่อเก็บขังของโครงการยังใช้ในการฉีดพรมน้ำทางคมนาคม และบริเวณพื้นที่โครงการ คุณภาพน้ำทุกจุดตรวจวัดในขณะตรวจวัดพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน

7.4 สรุปผลการสำรวจทัศนคติบ้านราษฎร รัศมี 500 เมตรโดยรอบโครงการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกบ้านราษฎร ทั้งหมด 7 หลังคาเรือน โดยรอบพื้นที่โครงการ พบว่า ส่วนใหญ่ รู้จักโครงการเป็นอย่างดี เนื่องจากเจ้าของโครงการเป็นคนที่ราษฎรส่วนใหญ่รู้จัก และเคยช่วยเหลือด้วยการบริจาคเงินในการถมที่ของชาวบ้านและวัดที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่โครงการและร่วมทำบุญในเทศกาลงานบุญต่างๆ ได้แก่ บริจาคค่าใช้จ่ายให้กับโรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่เดือนละ 3,000 บาท บ้านที่อยู่หมู่ 10 บ้านหนองจอกใหญ่ ตำบลโคกแย้ จะได้รับผลกระทบเรื่องของรถวิ่งผ่านบ้านเรือน ทำให้เกิดฝุ่นละออง และตอบว่ามีเศษดินติดล้อรถออกมาที่ถนน

ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบต่างๆ พบว่า ทั้งหมดมีความคิดเห็นที่ไม่มีผลกระทบใดๆ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ชุมชนไม่มีการพัฒนาที่ดีขึ้นไปกว่าเดิม จากการสำรวจ บริเวณใกล้กับพื้นที่โครงการ ไม่มีการขยายตัวของชุมชนปัจจุบันพื้นที่ใกล้เคียงโครงการส่วนใหญ่ไม่มีการทำนา หลายแห่งเลิกการทำนา เนื่องจากคนรุ่นปู่ย่าตายาย ยกที่ให้ลูกหลาน ซึ่งมีงานทำในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม บางส่วนให้เช่าที่ดินทำนา บางส่วนเลิกทำนา และมีข้อเสนอแนะในเรื่องการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการอย่างเคร่งครัดต่อไป และมีข้อเสนอแนะให้ทางโรงพยาบาลชุมชน มีการรักษาพยาบาลให้ดียิ่งขึ้น และทั้งหมดมีทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ไม่ดี รายได้ลดลง